

ægrota; & cutis alteratur, & tactus hominis fallitur, exempli gratia: Cor temperatum est ad iusticiam, quod cutis temperiẽ plus, quàm aliarum partium ulla, calore superat.

Partes calidæ.

Reliquæ partes omnes ad cutem collatæ vel ad caliditatem, vel frigiditatem, vel humiditatem, vel siccitatem deflectunt. Inter calidas primum locum occupat, & inter omnes calidissimum est Cor, ut pote calidi nativi fons, & spirituum vitalium officina, & quasi ignis quidam focus, ut scribit Galenus, *de fæt. format. c. 3.* Cordi succedit epar & caro musculorum, lien, renes, pulmo. Quo pertinent & venæ & arteriæ; quæ non solum inter calidas partes ideo recensentur, quod sanguinis & spirituum vasa sunt, sed quia etiam obtinent fibras carneas. Quod innuit Galenus, *2. de temper. c. 3.* Non est, inquit, idem fibrarum genus: sed quæ in musculis habentur nervorum & ligamentorum sunt particulae. Cordis propria quædam fibrarum species est, æquæ scilicet ut venarum atq; arteriarum, itemq; intestinorum, ventriculi, uteri & vesicæ utriusq;. Licet enim in iis quoque instrumentis propriam quandam videre carnem suis ipsarum fibris circumnata. Atq; hæc quidem carnes cute sunt calidiores. Tandem etiã in hanc classem meritò referenda est pinguedo & adeps, utpote cujus materia est sanguis tenuior & oleosior, ut docet Galenus, *2. de temperam. c. 3.* & vim discutiendi, attenuandi & maturandi obtinet, facileque inflammatur.

Inter partes frigidas primum locum obtinent ossa, deinde cartilagine, ligamenta, tendines, nervi, membranæ, spinalis medulla, cerebrum.

Frigidæ.

Humidæ partes hæc sunt, adeps & medulla ossium, cerebrum, medulla spinalis, testes & mammae, pulmo, lien, renes, caro musculorum, lingua, cor, nervi molliores, quorum natura, ut Galenus, *l. 2. de temperamen. cap. 3.* docet, proxima est cuti.

Humidæ.

Siccæ partes sunt ossa, cartilagine, ligamenta, tendines, membranæ, arteriæ, venæ, nervi duri.

Siccæ.

Porro est etiam quædam temperamenti in corpore humano differentia, ratione sexus & ætatis. Primum etsi fieri possit, ut fœmina aliquid biliosa viro pituitoso comparata possit dici calidior: tamen ut plurimum, & si natura fœminarum cum virorum natura comparatur, fœminæ sunt frigidiores: idq; in humano genere longè evidentius, quàm in aliis animalium speciebus, in quibus ferè æqualibus exercitiis mares ac fœminæ sunt deditæ. Nam præter id, quod frigidioram naturam à principis generationis cõtraxerunt fœminæ, id satis docet, fœminas esse maribus frigidiores, quod plurimum sanguine abundare oportebat, qui fœtus etiam generationi sufficeret. Quæ de causa & menstrua purgatio ipsis data est, qua singulis mensibus, dum gravidæ non sunt, sanguinis illam copiam deponunt. Ob id enim calor

Temperamentia sexuum.